

Professor Dr. Ryszard Żelichowski

Institute of Political Studies, Polish Academy of Sciences, Section on Europe

e-mail: rzeli@isppan.waw.pl

phone: +48 22 825 52 21

*

Research interests:

- Islands and divided territories (special)
- Small Countries (Western Europe)
- Countries of the Dutch-speaking area (political systems and political history)

Research (Statutory) tasks

*

Statutory task for 2025-2027: “British post-colonial order facing the challenges of the third decade of the 21st century”.

Task implementation objective: The re-election of Donald Trump as President of the United States and his declarations regarding a new customs policy towards selected countries have political consequences. The unilateral increase in tariffs on numerous groups of goods, the demand for Canada to join the United States as another state, or the revision of over a hundred-year-old borders, although it seems absurd, prompts a discussion on possible scenarios for Canadian-British-American relations. It forces us to analyze the systemic consequences for the United States if it were to conclude an agreement with the British monarchy, because military action is out of the question. The situation is dynamic and carries many unexpected twists and turns. Time will tell whether the British will solve this problem using the classic methods used within the British community. The study of this process will be the content of the statutory task formulated above.

*

Statutory task for 2021–2024: “The Colonial Heritage of the Kingdom of the Netherlands. Netherlands Antilles after the political reform in 2010”

Objective of the task: The political reform of October 10, 2010 resulted in the dissolution of the Netherlands Antilles. The Kingdom of the Netherlands turned into a kind of federal state, consisting of four autonomous countries (the European Netherlands, the three islands of Curaçao, Aruba and Sint Maarten). The other three islands became overseas municipalities of the Kingdom of the Netherlands and formed the Caribbean Netherlands.

The impact of the colonial heritage on the Kingdom's transatlantic policy will be examined. In 2023, the Kingdom of the Netherlands will celebrate the 160th anniversary of the abolition of slavery in the colonies of this country. The aim of this study is to draw attention to the consequences of slavery for Europe, also on a comparative scale.

Methods: individual research, publication of results in a collective work in the series: Small States, Regions and Islands of Europe.

End result: publication of the book in the series “Europe in Micro Scale”.

*

Research task for the years 2018 – 2020

(coordination Prof. R. Żelichowski)

„Territories divided by state borders”

The subject of research for the coming three years will be the territories divided by state borders. It will complement the research issues implemented in the Department of European Studies in previous years. The subject of the analysis will be islands and cities divided as a result of hostilities or political decisions of the hegemony of the region. We will examine the effects of such divisions for their residents, both political and psychological, and analyze attempts to overcome them through cross-border cooperation. We will focus our research on Europe, although we will address the most spectacular borders of divided islands and cities on other continents.

Border research will be carried out as before in cooperation with doctoral students and their academic supervisors from ISP PAN and Collegium Civitas and the Department of Political Geography in the Department of Political Geography and Regional Studies of the University of Lodz.

Methods: individual research, workshops and conferences. There are planned two conferences and publication of results in collective work in the series: Small States, Regions and Islands of Europe.

*

Research tasks for the years 2016 – 2017

(coordination Prof. R. Żelichowski)

1. „Islands and the influx of refugees”
2. „Evolution of the federal system of the Kingdom of Belgium”

Description 1: The next stage of research on small European states and special territories will focus on European Islands in the Mediterranean, which play an important role in such a dramatic process, which is the mass migration of the population from the territories divided by the wars in Africa, or the Middle East. The ideal way to reach Europe is a journey through the Greek Islands and Italy (the most famous is Lampedusa) or some European overseas territories (e.g.. Ceuta and Mellila). It will be explored, what impact these migrations are having on the communities of such specific areas as small European Islands, as well as for the European Union as a whole.

Studies on the Islands will be carried out in cooperation with PhD students and their academic tutors from Institute of Political Studies and Collegium Civitas and the of Political Geography at the Department of Geography and Regional Studies at the University of Lodz.

Description 2: The study on the evolution of the federal system of the Kingdom of Belgium will be another subject of the academic research of our team. We will focus on the Flemish Region, part of the Belgian Federation. Although this area does not fit the definition of the special territory, the decentralization processes taking place in Belgium allow to observe and analyze the birth of a new structure - the Confederation, which is the ultimate goal of the gaining popularity Flemish political party, the New Flemish Alliance. Such political model may be attractive for small nations, which are looking for the ways to gain more autonomy, or to satisfy their own ambitions.

Results: The findings of this project will be presented during conferences organized by the participants in the project. After discussion they will be published in the series “Europe in Micro Scale”.

Prof. dr. Ryszard Żelichowski

Publikacje/Publication:

Książki/Books:

3. *Dyplomaci państw neutralnych w Warszawie (wrzesień-padziernik 1939 roku)*. ISP PAN, Warszawa 2023, ss. 231
4. *Antyle Holenderskie. Słoneczna strona Królestwa Niderlandów* Seria: Europa w skali mikro, nr 3, ISP PAN, Warszawa 2022, ss. 840.
5. *Flandria*, Seria: Europa w skali mikro, nr 3, ISP PAN, Warszawa 2018, ss. 699
6. *Baarle Nassau-Hertog*, Seria „Europa w skali mikro”, ISP PAN, Warszawa 2015, ss. 433.
7. *Stosunki polsko-holenderskie w Europie pojaltańskiej*, ISP PAN, Warszawa 2014, ss. 765.
8. *Stosunki polsko-holenderskie w Europie powersalskiej*, ISP PAN, Warszawa 2012, ss. 310.
9. *Gibraltar*, Seria „Europa w skali mikro”, TRIO, Warszawa 2012, ss. 284.

Książki pod redakcją/Books edited:

10. *Polska. Sąsiedztwo bliższe i dalsze. Różne punkty widzenia*. Księga jubileuszowa profesora Wojciecha Materskiego, ISP PAN, Warszawa 2019, ss. 616.
11. *Podzielone miasta, podzielone wyspy* „Studia Polityczne” 2020, nr 2, s. 77-124, specjalny pod red. R. Żelichowski, ss. 306.
12. *Droga usiana drutami imigrancka odyseja do Europy*, (red. i wstęp Ryszard Żelichowski), Seria: Małe Państwa, Regiony i Wyspy Europy, numer 3, ISP PAN, Warszawa 2018, ss. 314.
13. *Współpraca transgraniczna – Euroregiony* (red. i wstęp R. Żelichowski), ISP PAN, Warszawa 2016, ss. 242.
14. *Wyspy Unii Europejskiej. Bogactwo czy balast?* , Serie „Małe państwa, regiony i wyspy Europy”, (red. i wstęp Ryszard Żelichowski), ISP PAN, Warszawa 2014, ss. 382.
15. *Polityka światowa. Wybrane problemy*, Biblioteka Doktoranta, nr 3 (red. i wstęp R. Żelichowski), ISP PAN, Warszawa 2013, ss. 231.
16. *The Netherlands and Poland: Historical Background and Contemporary Developments*, (red. Duco Hellema, Bert van der Zwaan, Ryszard Żelichowski), Republic of Letters, Warszawa-Haga 2012, ss. 526.
17. *Ideologie – Państwa-Społeczeństwa*, Biblioteka Doktoranta, nr 2 (red. i wstęp R. Żelichowski), ISP PAN, Warszawa 2011, ss. 260
18. *Pierwsza pięciolatka. Małe państwa Europy Środkowo-Wschodniej w Unii Europejskiej*, (red. i wstęp R. Żelichowski), ISP PAN, Warszawa 2010, ss. 268.
19. *Terytoria zamorskie Wielkiej Brytanii, Francji, Niderlandów oraz europejskie terytoria specjalne a Unia Europejska*, (red. i wstęp R. Żelichowskiego), ISP PAN, Warszawa 2011, ss. 23.
20. *ISP PAN 20 lat później* (pod red. Wojciech Materski, Ryszard Żelichowski), ISP PAN, Warszawa 2010, ss. 735.

21. *Świat i Polska wobec globalnych wyzwań. Wybrane problemy*, Biblioteka Doktoranta, nr 1 (red. i wstęp R. Żelichowski), ISP PAN, Warszawa 2009, ss. 461.
22. *Małe państwa Europy Zachodniej i terytoria o statusie specjalnym. Ich rola i miejsce w Unii Europejskiej*, (red. i wstęp R. Żelichowski), ISP PAN, Warszawa 2008, ss. 210.

Rozdziały w pracach zbiorowych/Chapters in collected works:

23. „Wizja współczesnego państwa w trzecim millenium według Jana Adama II księcia Liechtensteinu” (w:) *W kręgu geografii politycznej i dyscyplin "okolicznych". Studia ofiarowane Profesorowi Markowi Sobczyńskiemu*, red. Andrzej Rykała, Uniwersytet Łódzki, Łódź 2023, 249-290.
24. „The image of Poland in Flemish historiography in the 20th and 21st century” (w:) *La Pologne des Belges : évolution d'un regard (XXe-XXIe siècles)*, Przemysław Szczur, Józef Łaptos (red.), Wydawnictwo Unum, Kraków 2021, s. 32-40.
25. „Granice i miasta graniczne Królestwa Belgii” (w:) *Podzielone miasta, podzielone wysp*, „Studia Polityczne” 2020, nr 2, s. 77-124.
26. „Od kultury powitania do kultury odrzucenia – dwie strony tej samej imigranckiej monety” (w:) R. Żelichowski (red.), *Droga usiana drutami imigrancka odyseja do Europy*, Seria: Małe Państwa, Regiony i Wyspy Europy, numer 3, ISP PAN, Warszawa 2018, s. 55-96.
27. „Flemings over the Borders. Nord-Pas-de-Calais-Picardie” (w:) *Borderlands of Nations, nations of Borderlands. Minorities in the borderlands and on the fringes of countries*, Ed. Marek Sobczyński, Marek Barwiński, Region and Regionalism, No. 13, Vol. 1, University of Łódź, Silesian Institute in Opole and Silesian Institute Society, Łódź-Opole 2017, s. 149-174
28. „Nowy ład na Antylach Holenderskich” (w:) „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Geographica Socio-Oeconomica” 2015, nr 17, ss. 251-273.
29. „Nissologia – nauka o wyspach” (w:) *Wyspy Unii Europejskiej. Bogactwo czy balast?* (red. I wstęp Ryszard Żelichowski), ISP PAN, Warszawa 2014, s. 13-28.
30. „From Brzeziny to Tuschinski Theaters. In memory of Abraham I. Tuschinski (1886-1942)” (w:) „The Low Countries/Lage Landen”, Editors Wilken Engelbrecht & Muriel Waterlot, KUL, Lublin 2013, s. 145-156.
31. „Spatial range of European integration. Global Aspects” (współautor Stefan Kałuski) (w:) *The Eastern Dimension of the United Europe. Historical, Political and Cultural Conditions of the European East-West Relations*, Region and Regionalism, No. 11, Vol. 1, Łódź-Opole 2013, s. 11-28.
32. „Media w Królestwie Niderlandów: szkic o historii i czasach współczesnych” (w:) *Systemy medialne w XXI wieku, Wspólne czy różne drogi rozwoju*, red. Janusz W. Adamowski, Alicja Jaskiernia, seria Media początku XX wieku, Instytut Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2012, s. 83-104.
33. „Neutral Moeresnet and Amikejo: The Forgotten Children of the Congress of Vienna” (w:) *Amikejo*, a series of exhibitions AT Laboratorio 987, Museo de Arte Contemporáneo de Castilla z León, MUSAC, Spain, ed. by Latitudes (Max Andrews & Marianna Cánepa Luna), Mousse Publishing, León 2012, s. 31-53.
34. „Crises in the Brussels-Capital-region. Will Belgium survive 2011?” (w:) *Historical Regions in the Structures of European Union*, „Region and Regionalism” 2011, No. 10, Vol. 2, s. 69-84.
35. „Nowy rozdział w stosunkach pomiędzy Królestwem Niderlandów i Antylami Holenderskimi a Unią Europejską” (w:) *Terytoria zamorskie Wielkiej Brytanii, Francji, Niderlandów oraz europejskie terytoria specjalne a Unia Europejska*, (pod red. R. Żelichowskiego), ISP PAN, Warszawa 2011, s. 79-108.
36. „Parlament Europejski wobec outsiderów - przypadek Gibraltaru” (w:) *Parlament Europejski po Traktacie z Lizbony*, pod red. J.M. Fiszer, ISP PAN, Warszawa 2011, s. 101-111.

37. „Gibraltar – wielki mały problem Unii Europejskiej (w:) *Pierwsza pięciolatka. Małe państwa Europy Środkowo-Wschodniej w Unii Europejskiej* (red. i wstęp R. Żelichowski), ISP PAN, Warszawa 2010, s. 234-267.
38. „Is a State within the state possible? Neutral Moresnet and Baarle-Nassau/Baarle-Hertog – two cases of struggle for existence on the territory of the Kingdom of the Netherlands” (w:) *Historical Regions Divided by the Borders. Cultural G\heritance and Multicultural Cities*, „Region and Regionalism” 2009, No. 2, Vol. 2, 211-220.
39. „Co z tą Belgią” (w:) *Polska w Unii Europejskiej. Aspekty polityczne, międzynarodowe, społeczno-gospodarcze i wojskowe* (pod red. J.M. Fiszera, ISP PAN, Warszawa 2009, s. 320-356.
40. „Europejska układanka Baarle-Hertog/Baarle-Nassau” (w:) *Małe państwa Europy Zachodniej i terytoria o statusie specjalnym. Ich rola i miejsce w Unii Europejskiej* (red. i wstęp R. Żelichowski), ISP PAN, Warszawa 2008, s. 163-186.
41. „Polska i jej problemy w niderlandzkojęzycznych środkach masowego przekazu przed i po akcesji do Unii Europejskiej” (w:) *Polska-Unia Europejska-Świat. Wybrane problemy*, Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, 2007, s. 93-115.
42. „Dyplomacja kulturalna na froncie zimnej wojny. Polska Ludowa kontra Królestwo Holandii” (w:) *Polska dyplomacja kulturalna po roku 1918. Osiągnięcia, potrzeby, perspektywy* (red. Adam Koseski, Andrzej Stawarz), Warszawa-Pułtusk 2006, s.127-143.

Artykuły/Articles:

43. „Stosunki niderlandzko-rosyjskie w kontekście inwazji na Ukrainę”, „Studia Polityczne” 2024, nr 1, s. 229-54.
44. „Pułapki militarnych interwencji. Wnioski płynące z holenderskich „akcji policyjnych w Indonezji w latach 1947-1949”, „Dzieje Najnowsze” 2024, t. 56, nr 2, s. 131-152.
45. „Królestwo Niderlandów - trudne „przepraszam” za przeszłość kolonialną”, „Politeja” 87 (6/2023), s. 45-68.
46. „Czy kultura łączy narody? Przykład polsko- niemieckich relacji transgranicznych na wyspie Uznam”, Biuletyn Analiz i Opinii, ISP PAN, Warszawa 2023 s. 1-12.
47. Ryszard Żelichowski, *Niemiec, Holender dwa bratanki...* „Biuletyn Analiz i Opinii” 2023, Zakład Europeistyki ISP PAN, nr 4, ss. 15.
48. „Polityka w cieniu koronawirusa. Wybory parlamentarne w Królestwie Niderlandów”, „Politeja” 2021, nr 2, s. 33-52.
49. „Zwodniczy powab lat 1970”. Duco Hellema, *The Global 1970s: Radicalism, Reform and Crisis*, „Sprawy Międzynarodowe” 2021, nr 3, s. 279-294.
50. „Status specjalny Gibraltaru, Cypru i Północnej Irlandii w umowie o wystąpieniu z Unii Europejskiej Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej”, „Biuletyn Analiz i Opinii” ISP PAN, Warszawa 2021, s. 3-16.
51. „Oswajanie populizmu. Scena polityczna Królestwa Niderlandów po 2015 roku”, „Studia Polityczne” 2020, t. 48, nr 1, s. 101-121.
52. „Poles and Finns under Russian rule” (w:) „Studia z Geografii Politycznej i Historycznej – Region and Regionalism”, vol. 8, University of Łódź, Silesian Institute in Opole, Silesian Institute Society, Łódź-Opole 2019, s. 41-76.
53. „Wybory we Flandrii w maju 2019 roku. Parlamentarne trzęsienie ziemi”, „Sprawy Międzynarodowe” 2019, LXXII, numer 2, s. 171-194.
54. „Modelowa okupacja hitlerowska Wielkiej Brytanii w II wojnie światowej”, „Dzieje Najnowsze” 2019, nr 4, s. 27-50.
55. „Państwa Beneluksu w polityce zagranicznej Polski”, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2019, nr 2, s. 243-272.

56. „Neutralność z bronią u nogi. Królestwo Niderlandów w czasie Wielkiej Wojny”, „Dzieje Najnowsze” 2018, nr 3, s. 21-46.
57. „Skutki polityczne huraganu Irma dla wysp karaibskich”, „Studia Polityczne” 2018, nr 1, s. 247-270.
58. „Polityka Królestwa Niderlandów wobec imigrantów w latach kryzysu 2015-2016”, „Studia Polityczne” 2017, nr 1, s. 11-36.
59. „Dziesięć lat Polski w Schengen (2007-2017). Artykuł recenzyjny książki Stefana Kałuskiego *Blizny historii. Geografia granic współczesnego świata*”, „Studia Polityczne” 2017, nr 2, s. 256-271.
60. „To be Belgian”, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2017, nr 3, s. 365-378.
61. „Czerwona kartka dla "fałszywego populizmu". Wybory w Królestwie Niderlandów (marzec 2017 roku)”, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2017, nr 4, s. 298-327.
62. „Czwórka z Wyszehradu. Duchy czy demony?”, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2017, nr 2, s. 292-307.
63. „Granica miękka jak skała”, „Studia z Geografii Politycznej i Historycznej” 2015, nr 4, s. 141-167.
64. „Flandria w XX wieku. Region państwa federalnego, czy państwo konfederacji?”, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2015, nr 4, s. 294-320.
65. „Polska kołyska na holenderskim dworze. Przyczynek do roli daru w stosunkach międzynarodowych w dwudziestoleciu międzywojennym”, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 2013, nr 1, s. 91-110.
66. „Holenderska historiografia wobec wydarzeń 1939 roku”, „Dzieje Najnowsze” 2009, nr 3, s. 207-218.
67. „Neutralny Moresnet - zapomniane dziecko Kongresu Wiedeńskiego”, „Dzieje Najnowsze” 2007, nr 2, s. 3-24.
68. „Akcja rekrutacyjna wśród polskich żołnierzy i „dipisów” do pracy w kopalniach holenderskich w latach 1945-1948”, „Przegląd Polonijny” 2006, nr 2 (współautorka C. van Wageningen), s. 5-34.
69. „Polsko-holenderskie stosunki polityczne w latach 1945-1970. Widziane z Hagi”, „Studia Polityczne” 2004, nr 15, s. 233-260.
70. „Operacja <<Dzień Narodzin>>. Powstanie gruzińskie w 1945 roku na holenderskiej wyspie Texel”, „Pro Georgia” 2004, nr 11, s. 95-111.

*

Inne zainteresowania naukowe – varsavianistyka/Other subjects – History of Warsaw:

71. *Ulice Solca*, (wyd. 2, poszerzone), Veda, Warszawa 2024, s. 466.
72. „W 150. rocznicę odsłonięcia pewnego pomnika w Liège”, „Kronika Warszawy” 2021, s. 37-56.
73. *Lindleyowie. Dzieje inżynierskiego rodu*, Biblioteka Societas Lindleiana 2019, t. I-III.
74. Paper: R. Żelichowski, „Eine europäische Ingenieursfamilie – Das Wirken der Lindleys in Warschau und anderen Städten“, Europäische Kulturerbejahr „SHARING HERITAGE“ auf eine Initiative des Deutschen Nationalkomitees für Denkmalschutz in der Freien Hansestadt Hamburg, 7 września 2018.
75. R. Żelichowski, W. Materski, *Zwyczajny 1934. Polska na zdjęciach Willema van de Polla*, DSH, Warszawa 2014, ss.206.
76. R. Żelichowski, J. Zieliński (współautor), *Album 125 lat Wodociągów Warszawskich 1886-2011*, MPWiK Warszawa 2011, ss. 208 + 12 il., tam tekst: R. Żelichowski, „Podziemna rewolucja”, s. 3-110.

77. „Pełniący obowiązki...” – Sokrates Starynkiewicz w Warszawie. Sesje Varsavianistyczne, Biblioteka Publiczna m.st. Warszawy, Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego, Warszawa 2011, s. 45-76
78. „Dzieje Warszawy w twórczości naukowej Stefana Kieniewicza” (w:) *Stefan Kieniewicz i jego dziedzictwo w polskiej historiografii*, pod red. Andrzeja Szwarca, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2010, s. 130-151.
79. „Lindley Wirken in Warschau“ (w:) *Konstrukteur des Fortschritts - William Lindley in Hamburg und Europa (1808 –1900)*, *William Lindley – Leben und Wirken in Europa*, HafenCity Universität Hamburg, Hamburg 2008, s. 276-289.